

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Ugunsdrošības noteikumu ievērošana daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkās

Tomass Lausmā, VUGD Ugunsdrošības uzraudzības pārvaldes Ugunsdrošības
normatīvu nodaļas vecākais inspektors, tālr.67075931, e-pasts:
tomass.lausma@vugd.gov.lv

2019

Atbildība par ugunsdrošību

Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 9.pants nosaka atbildību par ugunsdrošību objektā (visās teritorijās, ēkās, būvēs un telpās).

Par ugunsdrošību objektā ir atbildīgs ēkas, būves, to daļu vai zemesgabala īpašnieks (valdītājs) vai pārvaldnieks, ja tas paredzēts pārvaldīšanas līgumā, bet iznomātā (izīrētā) vai lietošanā nodotā ēkā, būvē, to daļās vai zemesgabalā par ugunsdrošību ir atbildīgs nomnieks (īrnieks) vai cits lietotājs, ja tas paredzēts līgumā.

Vairākām personām iznomātā vai lietošanā nodotā ēkā, būvē, to daļās vai zemesgabalā par koplietošanas ugunsdrošības inženiertehnisko sistēmu un aprīkojuma ekspluatāciju atbilstoši ražotāja tehnisko noteikumu un ugunsdrošību regulējošu normatīvo aktu prasībām ir atbildīgs ēkas, būves, to daļu vai zemesgabala īpašnieks (valdītājs) vai pārvaldnieks, ja tas paredzēts pārvaldīšanas līgumā.

Par ugunsdrošību atbildīgo personu pienākumi

Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 10.pants nosaka par ugunsdrošību objektā atbildīgo personu pienākumus

Ēkas, būves, to daļu vai zemesgabala īpašniekam (valdītājam), pārvaldniekam, nomniekam vai citam lietotājam, kas saskaņā ar līgumu ir atbildīgs par ugunsdrošību objektā, ir šādi pienākumi:

- 1) nodrošināt iespēju veikt valsts ugunsdrošības uzraudzību;
- 2) sniegt ar ugunsdrošības jautājumiem saistīto informāciju, ja amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi to pieprasa;
- 3) veikt uguns aizsardzības sistēmu darbības pārbaudi, ja amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi to pieprasa;
- 4) ugunsgrēka gadījumā pildīt ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestu amatpersonu norādījumus;
- 5) nodrošināt normatīvajos aktos noteikto ugunsdrošības prasību ievērošanu.

Ugunsdrošības noteikumi

Ugunsdrošības prasības, kas fiziskajām un juridiskajām personām jāievēro, lai novērstu un sekmīgi dzēstu ugunsgrēkus, kā arī mazinātu to sekas neatkarīgi no objekta īpašuma formas un atrašanās vietas nosaka Ministru kabineta 2016. gada 19. aprīļa noteikumi Nr.238 "Ugunsdrošības noteikumi" (turpmāk – Ugunsdrošības noteikumi).

Raksturīgākie ugunsdrošības prasību pārkāpumi

Raksturīgākie ugunsdrošības prasību pārkāpumi

Par tvaika nosūcējiem

Ugunsdrošības noteikumu 89.10.apakšpunktā ietverts *aizliegums*:
“daudzdzīvokļu objektā dabīgās ventilācijas kanālam aizliegts *pievienot mehāniskās ventilācijas iekārtu, ja telpā izvietots gāzes aparāts un nav ventilācijas, kas nodrošina pastāvīgu gaisa apmaiņu telpā un noplūdušās gāzes novadīšanu ārpus būves*”.

Telpās, kurās atrodas gāzes iekārtas (piemēram, gāzes plītis dzīvojamo māju virtuvēs), ir paredzēta dabīgā ventilācijas sistēma, lai gāzes noplūdes gadījumā tā izplūstu caur dabīgās ventilācijas kanālu un telpā neveidotos bīstama gāzes koncentrācija.

Par tvaika nosūcējiem

Tehniskās prasības *sašķidrinātās naftas gāzes* (ogļūdeņražu vieglās frakcijas, ko veido propāns un butāns vai to abu kombināciju gāze) iekšējo un ārējo gāzesvadu sistēmas ar maksimālo darba spiedienu līdz 1,6 MPa (16 bar) projektēšanai, darbiem un pieņemšanai ekspluatācijā nosaka Latvijas būvnormatīvs LBN 243-15 “Sašķidrinātās naftas gāzes iekšējo un ārējo gāzesvadu sistēma” (apstiprināts ar Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnija noteikumiem Nr.335).

Tehniskās prasības *dabasgāzes* iekšējo gāzesvadu sistēmas projektēšanai, darbiem un pieņemšanai ekspluatācijā nosaka Latvijas būvnormatīvs LBN 241-15 "Dabasgāzes iekšējo gāzesvadu sistēma" (apstiprināts ar Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnija noteikumiem Nr.336).

Par tvaika nosūcējiem

Jaunbūvējamās ēkās gāzes iekārtas un aparātus ēdiena gatavošanai atļauts uzstādīt dzīvokļa virtuvē vai citā atbilstošā telpā ar logu, kura konstrukcija nodrošina telpas vēdināšanu.

Telpā, kurā uzstāda gāzes iekārtas, nepieciešams ventilācijas kanāls, kas nodrošina nepārtrauktu gaisa apmaiņu (..)

Par tvaika nosūcējiem

Pieslēdzot mehānisko tvaika nosūcēju dabiskajam ventilācijas kanālam (un visbiežāk vienīgajam), virtuvē veidojas situācija, ka tajā brīdī, kad tvaika nosūcējs ir ieslēgts, tas novada gaisu ventilācijas kanālā, savukārt izslēgtā stāvoklī tas pilnībā aiztaisa ciet šo ventilācijas kanālu.

Ja no gāzes iekārtas vai caurules ir minimāla noplūde (nereti pat sākotnēji nesajūtama) gāzei nav vairs pieejama dabiskā ventilācijas sistēma, kas šo gāzi novadītu ēkas ārpusē, līdz ar to tā krājas virtuvē līdz vienā brīdī gāzes koncentrācija ir tik augsta, ka pie atbilstoša katalizatora (ieslēgta gaismas slēdža vai cita) notiek sprādziens.

Šajā situācijā nopietni apdraudēti ir ne tikai konkrētā dzīvokļa, bet visas mājas iedzīvotāji.

Par tvaika nosūcējiem

Gadījumā, ja dabiskam ventilācijas kanālam pievienota mehāniskā ventilācijas iekārta (tvaika nosūcējs), ugunsdrošības prasībām neatbilstošu risinājumu novēršanai pastāv sekojošie varianti:

- 1) noņemt mehānisko ventilācijas iekārtu, atjaunojot ventilāciju, kas nodrošina pastāvīgu gaisa apmaiņu telpā;
- 2) iegādāties tvaika nosūcēju, kura darbības princips ir gaisa recirkulācija un kuru nav nepieciešams pievienot dabiskās ventilācijas kanālam, un kas netraucē nodrošināt pastāvīgu gaisa apmaiņu telpā

Par dūmu detektoriem

No 2020. gada 1. janvāra visās mājās un dzīvokļos, kā arī publiskajos objektos, kuros paredzēts izmitināt gulēšanai līdz 10 cilvēkiem, ir jāuzstāda dūmu detektori.

Autonomais dūmu detektors ir ierīce, kas reaģē uz dūmiem un tā darbību nodrošina baterija.

Ja mājai vai dzīvoklim ir vairāki stāvi, tad dūmu detektors nepieciešams katrā stāvā, jo Ugunsdrošības noteikumu 120.punkts nosaka, ka: “Viendzīvokļa objekta un daudzdzīvokļu objekta dzīvokļa katrā stāvā izvietojam vismaz vienu autonomo ugunsgrēka detektoru. Autonomo ugunsgrēka detektoru uzstāda un uztur darba kārtībā, ievērojot ražotāja prasības”.

Par dūmu detektoriem

Detektoru cenas ir atkarīgas no ražotāja un detektorā iebūvētajām papildus funkcijām, bet vidēji tie ir aptuveni no 2 līdz 10 eiro.

Tas varētu radīt finansiālo slogu dzīvokļu un dzīvojamo māju īpašniekiem, tomēr izmaksas nav tik lielas, salīdzinājumā ar to, kādas tās varētu rasties, ja ēkā izceltos ugunsgrēks un tas netiktu savlaicīgi pamanīts.

Par elektroinstalācijas pārbaudēm

Prasība par elektroinstalācijas pārbaudi nav jauna prasība.

Ugunsdrošības noteikumos ir *mainīts pārbaudes veikšanas biežums* (no reizi 6 gados uz reizi 10 gados).

Kopš 2017.gada 1.septembra stājās spēkā prasība vienlaicīgi ar elektroinstalācijas pretestības pārbaudēm veikt arī *elektroinstalācijas kontaktu savienojumu kvalitātes pārbaudi ar termokameru*.

Par elektroinstalācijas pārbaudēm

Prasības *mērķis* - veikt noslogotas elektroinstalācijas pārbaudi, jo šīs pārbaudes laikā var konstatēt kontaktsavienojuma drošību un kvalitāti, piemēram:

- ! vai kontaktsavienojums netiek pārslogots (nekarst);
- ! vai tas ir pareizi izbūvēts (nerada bīstamu pārejas pretestību).

Par elektroinstalācijas pārbaudēm

Kontaktu atbilstības kritērijus un elektroietaišu termiskā stāvokļa novērtēšanai ir jāpielieto:

Ministru kabineta 2015.gada 9.jūnija noteikumu Nr.294 “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 261-15 "Ēku iekšējā elektroinstalācija"" prasības;

Latvijas Elektrotehniskajā komisijā apstiprinātais Latvijas energostandarts LEK 038 “Elektroietaišu termogrāfisko pārbauzu normas un apjomi”.

Minētais energostandarts ir pieejams tīmekļvietnē:

http://www.latvenergo.lv/files/text/energostandarti/LEK_038.pdf.

Par elektroinstalācijas pārbaudēm

Par elektroinstalācijas pārbaudes rezultātiem ir jānoformē pārbaudes akts, kura veidlapa ir noteikta Ugunsdrošības noteikumu 7.pielikumā.

Minētajam pārbaudes aktam ir jāpievieno:

- darba veicēja darba veikšanas tiesību apliecinošs dokuments;
- mēraparāta kalibrēšanas sertifikāta kopija;
- elektroinstalācijas shēma.

Par elektroinstalācijas pārbaudēm

Elektroinstalācijas pārbaude ir jānodrošina visos objektos, tai skaitā, arī dzīvojamās mājas koplietošanas daļās, gan arī dzīvokļos.

Elektroinstalācijas pārbaudi ***nodrošina***:

dzīvojamās mājas ***koplietošanas daļās*** - daudzdzīvokļu objekta ***atbildīgā persona*** jeb ***pārvaldnieks***;

dzīvokļos – ***dzīvokļa īpašnieks*** vai cits lietotājs, ja tas paredzēts līgumā, tādējādi dzīvokļa īpašnieks vai cits lietotājs pats var izvēlēties uzņēmumu vai personu, kas veic elektroinstalācijas pārbaudi dzīvoklī.

Administratīvā atbildība

Ugunsdrošības prasību mērķis nav iedzīvotāju sodīšana, bet gan drošas vides veidošana un uzturēšana.

! Ja gadījumā pārkāpums tiek konstatēts, tad par ugunsdrošības prasību pārkāpšanu paredzēts *naudas sods*:

fiziskajām personām no 30 līdz 280 euro,

juridiskajām personām no 280 līdz 1400 euro,

nosaka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 179. pants.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Paldies par uzmanību!

Tomass Lausmā, VUGD Ugunsdrošības uzraudzības pārvaldes
Ugunsdrošības normatīvu nodaļas vecākais inspektors,
tālr.67075931, e-pasts: tomass.lausma@vugd.gov.lv

2019